

SZ7BP_SP1S

Seminář ke speciální pedagogice 1

OFTALMOLOGIE

Mgr. Kateřina Šimčíková

Podzim 2015

371305@mail.muni.cz

Oftalmopedie

- **okruh osob:**
 - jedinci se zrakovým postižením - rozvoj jedince, vzdělávání, pracovní a společenské uplatnění
 - zrakové postižení - omezení příjmu informací, prostorové orientace - vliv na osobnost

Oftalmopedie

- **zrakové funkce:**
 - zraková ostrost (vizus)
 - zorné pole (centrální a periferní vidění)
 - barvocit
 - adaptace (světlo)
 - akomodace (zaostření)
 - binokulární vidění (vidění oběma očima)
 - kontrastní citlivost

Oftalmopedie

- **klasifikace zrakového postižení:**
 - dle doby vzniku - vrozené X získané
 - dle etiologie - orgánové X funkční
 - dle stupně (vizu)
 - slabozrakost (lehká, střední, těžká)
 - těžce slabý zrak (zbytky zraku)
 - nevidomost (praktická a totální)

Oftalmopedie

- **základní dělení zrakových vad:**
 - poruchy binokulárního vidění
 - šilhavost (strabismus) - korekce pleoptickými cvičeními
 - tupozrakost (amblyopie) - korekce okluzorem, ortoptickými cvičeními
 - refrakční vady
 - dalekozrakost (hypermetropie) - korekce spojkami
 - krátkozrakost (myopie) - korekce rozptylkami
 - astigmatismus - korekce cylindrickými skly
 - albinismus - nedostatek pigmentu, světloplachost
 - anoftalmus, mikrooftalmus - vrozené postižení, chybění nebo výrazné zmenšení bulbu

Oftalmopedie

- atrofie papil zrakového nervu - degenerace nervové tkáně zrakového nervu
- kortikální poškození zraku - poškození zrakového centra v korové části mozku (zpracování vjemů)
- sítnicové degenerace - pigmentová degenerace sítnice, juvenilní makulární degenerace
- retinopatie nedonošených - u dětí předčasně narozených, popraskání cév, odchlípení sítnice
- retinoblastom - zhoubný nádor sítnice
- zelený zákal (glaukom) - zvýšený nitrooční tlak
- šedý zákal (katarakta) - zakalení čočky

Oftalmopedie

- **střediska rané péče pro zrakově postižené:**
 - služba sociální prevence dle zákona o sociálních službách
 - klientem celá rodina, služba zejména terénní
 - pro děti se zrakovým postižením od narození do 4 let, v případě kombinovaného postižení do 7 let
 - depistáž, zraková stimulace, zprostředkování dalších služeb

Oftalmopedie

- **SPC pro žáky se zrakovým postižením:**
 - od 3 let do ukončení vzdělávání
 - zraková stimulace
 - čtení a psaní Braillova písma, zvětšeného černotisku
 - nácvik prostorové orientace a samostatného pobytu
 - nácvik vlastního podpisu
 - nácvik používání kompenzačních pomůcek

Oftalmopedie

- **základní vzdělávání:**
 - ZŠ pro zrakově postižené (10 let) nebo integrace
 - u nevidomých výuka Braillova písma, prostorové orientace, využívání kompenzačních pomůcek a rozvoj kompenzačních smyslů (hmat, sluch)

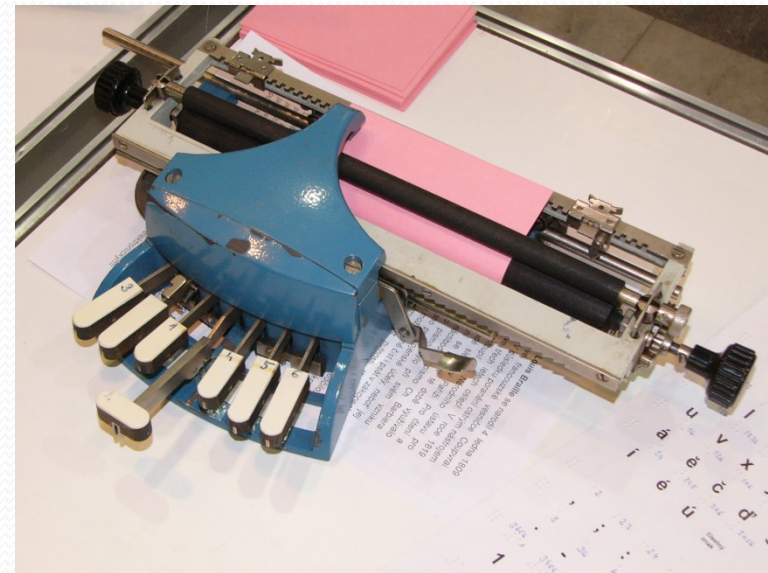
Oftalmopedie

- **předměty speciálně pedagogické péče:**
 - prostorová orientace a samostatný pohyb zrakově postižených (POSP)
 - zraková stimulace
 - čtení a psaní bodového písma (psaní Braillova písma na Pichtově psacím stroji)
 - práce s kompenzačními pomůckami
 - psaní na počítači

Oftalmopedie

- Braillovo písmo, Pichtův psací stroj:

•	••	•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••
a/1	b/2	c/3	d/4	e/5	f/6	g/7	h/8	i/9	j/0
••	•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••
k	l	m	n	o	p/%	q	r	s	t
•••	••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••	••••••••••••
u	v	w	x	y	z	á	č	ď	é
••••	•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••	••••••••••••	•••••••••••••
ě	í	ň	ó	ř	š	ť	ú/š	ů	ý
•••••	••••••	•••••••	••••••••	•••••••••	••••••••••	•••••••••••	••••••••••••	•••••••••••••	••••••••••••••
ž	.	,	:	;	?	!	„	()

Oftalmopedie

- **kompensace zrakové vady ve výuce:**
 - úplná ztráta zraku
 - Braillovo písmo
 - zvukové nahrávky
 - částečná ztráta zraku
 - zvětšené písmo
 - kontrastní barvy
 - psací pomůcky se silnou stopou
 - speciální svícení
 - zdvižná deska stolu

Oftalmopedie

- **strategie ve výuce:**
 - vyšší časová dotace na vypracování
 - verbalizace důležitých informací
 - využití kompenzačních pomůcek
 - úprava prostředí (hygiena zraku, bezpečnost)
 - názornost
 - propojení výuky s praxí
 - posilování akceptace postižení, sebevědomí
 - zařazení do kolektivu

Oftalmopedie

- **služby sociální rehabilitace:**

- Tyfloservis

- nácvik POSP
- nácvik sebeobsluhy
- nácvik psaní na PC

- Tyflocentrum

- nácvik používání kompenzačních pomůcek
- úprava textů
- průvodcovské služby

- SONS

- zastřešující organizace, rekvalifikace (Praha - Dědina)

Oftalmopedie

- **kompensační pomůcky:**

- pomůcky usnadňující pohyb a orientaci (např. bílá hůl)
- pomůcky pro běžný život, chod domácnosti (např. speciální hodinky, indikátor barev)
- pomůcky na zpřístupnění informací (např. lupy, počítačové programy, Braillovský řádek)

- optické pomůcky (např. lupy)
- neoptické pomůcky (např. indikátor hladiny)

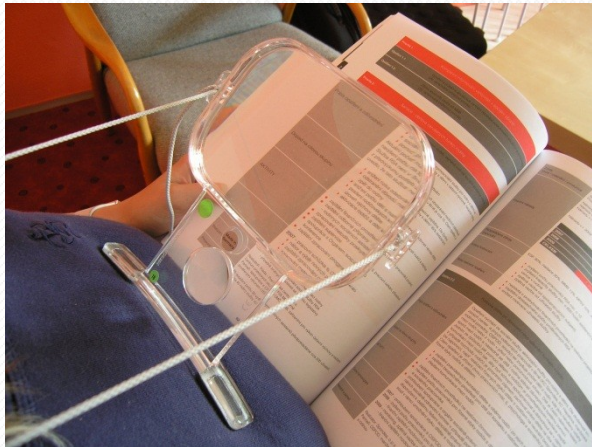
Oftalmopedie

- **bílá hůl:**
 - základní kompenzační pomůcka pro orientaci v prostoru
 - osoby se zrakovým postižením - bílá hůl
 - osoby s hluchoslepotou - červenobílá hůl
 - druhy holí - signalizační, ochranná, orientační, opěrná
 - techniky chůze s bílou holí - kyvadlová, kluzná, diagonální

Oftalmopedie

- lupy:

Oftalmopedie

- **ColorTest, indikátor hladiny, rozlišovač bankovek:**

Děkuji za pozornost 😊